

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΣ 260/2007
ΤΜΗΜΑ Α΄

Συνεδρίαση της 20^{ης} Ιουνίου 2007.

Σύνθεση

Πρόεδρος: Κωνσταντίνος Βολτής, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Νομικοί Σύμβουλοι: Ηλίας Παπαδόπουλος, Θεόδωρος Ρεντζεπέρης, Φώτιος Τάσης, Χρήστος Παπαδόπουλος, Νικόλαος Μουδάτσος,.

Εισηγήτρια: Αικατερίνη Γρηγορίου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθ. Πρωτ. Ερωτ.: 7964/14-5-2007 Διευθύνσεως Τουριστικών Λιμένων του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται αν στην έννοια του τουριστικού λιμένα αναψυχής από τον οποίο ο ξενοδοχειακός λιμένας πρέπει να απέχει περισσότερο από ένα χιλιόμετρο, περιλαμβάνονται και οι ξενοδοχειακοί τουριστικοί λιμένες και τα αγκυροβόλια και καταφύγια του άρθρου 34 του Ν.2160/93, όπως αντικαταστάθηκε και ισχύει, ή μόνο οι τουριστικοί λιμένες του άρθρου 31 του ίδιου νόμου (μαρίνες).

-/-

Στο ως άνω ερώτημα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α΄ Τμήμα) γνωμοδοτεί ως ακολούθως:

Ι.α. Στο **Ν.2160/1993** «Ρυθμίσεις για τον Τουρισμό και άλλες διατάξεις» (Α΄118), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ορίζονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 29: «1. "Τουριστικός λιμένας" σκαφών αναψυχής (Μαρίνα) είναι ο χερσαίος και θαλάσσιος χώρος που προορίζεται, κατά κύριο λόγο, για την εξυπηρέτηση σκαφών αναψυχής, είτε για αγκυροβόλημα, είτε για μακροχρόνια ή παροδική χερσαία εναπόθεση, είτε για εξυπηρέτηση των διερχόμενων σκαφών.

2. Σε κάθε τουριστικό λιμένα καθορίζεται, με βάση τις διατάξεις του παρόντος νόμου, τμήμα ξηράς (χερσαία ζώνη) και θαλάσσης (θαλάσσια ζώνη), στην οποία επιτρέπεται η εκτέλεση λιμενικών έργων και κατασκευή πάσης φύσεως χερσαίων κτιριακών και λοιπών εγκαταστάσεων, που απαιτούνται για τη δημιουργία, τη λειτουργία, την τουριστική ανάπτυξη την εκμετάλλευση, αξιοποίηση και την οικονομική βιωσιμότητα του λιμένα. Η χερσαία και θαλάσσια ζώνη συναποτελούν τη ζώνη τουριστικού λιμένα. Στα ανωτέρω έργα και εγκαταστάσεις περιλαμβάνονται ιδίως οι απαραίτητες προσχώσεις του θαλάσσιου χώρου (παράλιου και χερσαίου) για εναπόθεση, συντήρηση και επισκευή σκαφών αναψυχής, καθώς και οι πάσης φύσεως κτιριακές εγκαταστάσεις για δραστηριότητες υποστήριξης του τουριστικού λιμένα, τουριστικής αξιοποίησης, εκμετάλλευσής τους και υποστήριξης των συναφών και λοιπών εμπορικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της ανέγερσης κατοικιών στη ζώνη τουριστικού λιμένα για μακροχρόνια εκμετάλλευση.

3... 4. Η "χερσαία ζώνη" του τουριστικού λιμένα αποτελείται από τον αιγιαλό και τους συνεχόμενους χώρους, που είναι αναγκαίοι για την εκτέλεση των έργων της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου...

5. Η "θαλάσσια ζώνη" του τουριστικού λιμένα περιλαμβάνει τις λιμενολεκάνες και τους διαύλους που ορίζονται από τα εξωτερικά (μύλοι, κυματοθραύστες) και εσωτερικά (κρηπίδες, όρια επιχώσεων) λιμενικά έργα ή ταυτίζεται με θαλάσσιους προφυλαγμένους όρμους. Η θαλάσσια ζώνη δεν μπορεί να επεκταθεί σε απόσταση μεγαλύτερη των πεντακοσίων (500) μέτρων από τα όρια της χερσαίας ζώνης του τουριστικού λιμένα προς την ανοικτή θάλασσα. Η έκταση αυτή ορίζεται εκατέρωθεν από νοητό τόξο κύκλου που γράφεται με κέντρα τα άκρα της χερσαίας ζώνης και ακτίνα πεντακοσίων μέτρων. Εάν η προ του αιγιαλού θαλάσσια ζώνη είναι αβαθής, επιτρέπεται η επέκτασή της και πέρα από τη γραμμή των πεντακοσίων (500) μέτρων, μέχρι να συναντήσει θάλασσα βάθους δέκα (10) μέτρων.

6. Για τη δημιουργία νέου τουριστικού λιμένα ή για την επέκταση, συμπλήρωση ή μετατροπή υπάρχοντος λιμένα σε τουριστικό, εφαρμόζονται αποκλειστικά οι διατάξεις του παρόντος νόμου. Το αυτό ισχύει και για τη λειτουργία των υφισταμένων ανεξάρτητα από το ιδιοκτησιακό καθεστώς αυτών».

Άρθρο 30: «1. Η διοίκηση, διαχείριση, εκμετάλλευση και έλεγχος των τουριστικών λιμένων ανήκει στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας. Οι κατά τον παρόντα νόμο αρμοδιότητες, όπως ειδικότερα ορίζεται κατωτέρω, ανατίθενται στη Γραμματεία Στήριξης Τουριστικών Λιμένων (Γραμματεία) και στη Διεύθυνση Θαλάσσιου Τουρισμού (Διεύθυνση), που συνιστώνται με το άρθρο 37 του παρόντος νόμου στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και στον Ε.Ο.Τ. αντίστοιχα. 2...».

Σημ. Οι ανωτέρω αρμοδιότητες περιήλθαν μεταγενέστερα στο Υπουργείο Τουρισμού, στη συνέχεια στο Υπουργείο Ανάπτυξης και τέλος στο Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης. Βλ. Π.Δ. 459/1993, Π.Δ. 27/1996 και Ν. 3270/2004.

Άρθρο 31: «1. Τουριστικός λιμένας μπορεί να δημιουργηθεί με πρωτοβουλία της Γραμματείας ή οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου. Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο πρέπει να τυγχάνει κύριος ή επικαρπότης του παράκτιου ακινήτου, εμπροσθεν του οποίου ενδιαφέρεται να χωροθετήσει και κατασκευάσει τουριστικό λιμένα, είτε να έχει με συμβολαιογραφικό προσύμφωνο την κυριότητα ή επικαρπία του παράκτιου ακινήτου.

2. Για τη χωροθέτηση και δημιουργία τουριστικού λιμένα απαιτείται να υποβληθούν στη Γραμματεία από τον ενδιαφερόμενο τα παρακάτω δικαιολογητικά: (α)...

3. Εντός τεσσάρων (4) μηνών από της υποβολής της αίτησης με όλα τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, η Επιτροπή Τουριστικών Λιμένων αποφαινεται περί της σκοπιμότητας δημιουργίας του αιτούμενου τουριστικού λιμένα και εγκρίνει ή απορρίπτει τη δημιουργία αυτού. Κατά της απορριπτικής απόφασης της Επιτροπής χωρεί αίτηση θεραπείας... Η έγκριση της χωροθέτησης, των απαιτούμενων προσχώσεων και των χρήσεων αυτών, των χρήσεων γης και των όρων και περιορισμών δόμησης συντελείται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης μετά από γνώμη της Επιτροπής Τουριστικών Λιμένων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

4. Σε περίπτωση χωροθέτησης νέου τουριστικού λιμένα με πρωτοβουλία της Γραμματείας απαιτούνται τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, τα οποία συντάσσονται με μέριμνα και δαπάνες της Γραμματείας. Μετά τη χωροθέτηση τουριστικού λιμένα η εκτέλεση όλων των έργων που απαιτούνται για τη δημιουργία, λειτουργία, εκμετάλλευση και οικονομική βιωσιμότητα αυτού μπορεί να παραχωρείται σε επιχείρηση ή επιχειρήσεις (δημόσιες ή ιδιωτικές) ή σε όμιλο επιχειρήσεων (δημόσιων ή ιδιωτικών). Η παραχώρηση γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ύστερα από πρόσκληση του Υπουργού για εκδήλωση ενδιαφέροντος με δημόσιο διαγωνισμό...

5... 7. Η παραχώρηση της χρήσης και εκμετάλλευσης της ζώνης του τουριστικού λιμένα στο φορέα διαχείρισης τουριστικού λιμένα διέπεται από τους όρους της σύμβασης, τις διατάξεις

του παρόντος νόμου και του Αστικού Κώδικα. Η σύμβαση υπογράφεται για λογαριασμό του Δημοσίου από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και το φορέα διαχείρισης τουριστικού λιμένα και περιλαμβάνει, τουλάχιστο, λεπτομερή περιγραφή των έργων που αναλαμβάνει να κατασκευάσει ο φορέας διαχείρισης τουριστικού λιμένα, το ελάχιστο ποσό της επένδυσης που απαιτείται και τον τρόπο κάλυψης αυτής, τη χρονική διάρκεια της παραχώρησης, που δεν δύναται να υπερβαίνει τα 99 έτη κατ' ανώτατο όριο, το καταβλητέο στο Δημόσιο αντάλλαγμα για όλη τη χρονική διάρκεια της παραχώρησης, τις ποινικές ρήτρες για παραβάσεις της σύμβασης, τους λόγους λύσης της σύμβασης, την επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν μεταξύ του Δημοσίου και του φορέα διαχείρισης τουριστικού λιμένα με διεθνή ή εσωτερική διαιτησία και οποιονδήποτε άλλο όρο συνδεδεμένο με την παραχώρηση ή την εκμετάλλευση του τουριστικού λιμένα και την εξασφάλιση των δικαιωμάτων του Δημοσίου...».

Άρθρο 34: «1. Η δημιουργία ζωνών αγκυροβολίων και καταφυγίων τουριστικών σκαφών περιλαμβάνει τη χωροθέτησή τους και την εκτέλεση όλων των έργων που απαιτούνται για τη λειτουργία τους.

2. Ζώνη αγκυροβολίου με ελαφρύ εξοπλισμό δημιουργείται εντός προστατευμένων όρμων, όταν δεν θεωρείται σκόπιμη η δημιουργία εγκαταστάσεων και εξοπλισμών που μπορεί να επιφέρουν οριστική αλλοίωση του περιβάλλοντος. Καταφύγιο τουριστικών σκαφών δημιουργείται εντός λιμένων ή προστατευμένων όρμων, όπου παρέχονται κατ' ελάχιστον, οι παροχές και εξυπηρετήσεις ύδατος, ρεύματος, κοινόχρηστου τηλεφώνου, παροχής καυσίμων, περισυλλογής καταλοίπων, απορριμμάτων, πυρόσβεσης, ενδειατήσεων και υγιεινής.

3. Η ζώνη αγκυροβολίου και το καταφύγιο τουριστικών σκαφών αποτελούν είδη τουριστικού λιμένα. Η θαλάσσια ζώνη τους καθορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 29 του παρόντος. Η χερσαία ζώνη τους μπορεί να περιλαμβάνει αιγιαλό, παραλία, τμήμα χερσαίας ζώνης, λιμένα και ενδεχόμενες προσχώσεις που έχουν καταγραφεί ως δημόσιο κτήμα.

4. Η χωροθέτηση ζωνών αγκυροβολίου και καταφυγίων τουριστικών σκαφών μπορεί να γίνεται είτε με πρωτοβουλία της Γραμματείας Στήριξης Τουριστικών Λιμένων είτε ύστερα από αίτηση προς αυτήν οποιουδήποτε ενδιαφερόμενου για χωροθέτηση και παραχώρηση της χρήσης και εκμετάλλευσης της ζώνης αγκυροβολίου ή του καταφυγίου. Για τη χωροθέτηση αυτή απαιτείται η υποβολή των παρακάτω δικαιολογητικών: ...

5. Η χωροθέτηση ζώνης αγκυροβολίου και καταφυγίου τουριστικών σκαφών γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 31 του παρόντος. Η χωροθέτηση καταφυγίων τουριστικών σκαφών εντός της ζώνης υφιστάμενου εμπορικού λιμένα γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 30 του ν. 2160/1993.

6. Σε περίπτωση χωροθέτησης ζώνης αγκυροβολίου ή καταφυγίου τουριστικών σκαφών με πρωτοβουλία της Γραμματείας, η εκτέλεση όλων των προβλεπόμενων έργων για τη δημιουργία και λειτουργία τους ανατίθεται σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 31 του ν. 2160/1993. Η χρήση και η εκμετάλλευσή τους παραχωρείται στον κατά το προηγούμενο εδάφιο ανάδοχο των έργων, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 31 του ν. 2160/1993. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης η εκτέλεση, η χρήση και εκμετάλλευση ή μόνο η χρήση και εκμετάλλευση των παραπάνω έργων μπορεί να παραχωρείται απευθείας στους οικείους Ο.Τ.Α., έναντι ανταλλάγματος.

7. Σε περίπτωση χωροθέτησης ζώνης αγκυροβολίου ή καταφυγίου τουριστικών σκαφών, μετά από αίτηση οποιουδήποτε ενδιαφερόμενου τρίτου, η χρήση και εκμετάλλευση της ζώνης αγκυροβολίου ή του καταφυγίου τουριστικών σκαφών παραχωρείται σε αυτόν (φορέα διαχείρισης), έναντι ανταλλάγματος, με την απόφαση χωροθέτησης του Υπουργού Ανάπτυξης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 31 του ν. 2160/1993. Η παραπάνω αίτηση ανακοινώνεται από τη Γραμματεία Στήριξης

Τουριστικών Λιμένων στην οικεία Νομαρχία και στον οικείο Ο.Τ.Α., οι οποίοι υποχρεούνται να την αναρτήσουν στο κατάστημά τους επί σαράντα (40) ημέρες. Σε περίπτωση που υποβληθούν στη Γραμματεία εντός δεκαπέντε (15) ημερών μετά την εκπνοή της παραπάνω προθεσμίας περισσότερες αιτήσεις για χωροθέτηση και παραχώρηση της χρήσης και εκμετάλλευσης της ίδιας ζώνης αγκυροβολίου ή του ίδιου καταφυγίου τουριστικών σκαφών, η παραχώρηση γίνεται με δημόσιο διαγωνισμό που διενεργείται κατ' ανάλογη εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 31 του ν. 2160/1993. Ο φορέας διαχείρισης αναλαμβάνει την υποχρέωση να εκτελέσει τα προβλεπόμενα έργα για τη δημιουργία και λειτουργία της ζώνης αγκυροβολίου ή του καταφυγίου τουριστικών σκαφών, που του παραχωρήθηκε με την παραπάνω διαδικασία.

8. Τα έργα και οι εγκαταστάσεις που κατασκευάζονται στις ζώνες αγκυροβολίου και στα καταφύγια τουριστικών σκαφών, ανήκουν κατά κυριότητα στο Δημόσιο».

Άρθρο 35: «1. Επιτρέπεται από ξενοδοχειακές μονάδες η δημιουργία τουριστικών λιμένων στον αιγιαλό και την παραλία που βρίσκεται προ των εγκαταστάσεών τους, για την εξυπηρέτηση της πελατείας τους, εξαιρουμένων των περιοχών που προστατεύονται από τις διατάξεις του ν.1650/1986 (ΦΕΚ 100 Α'), με την προϋπόθεση ότι η δυναμικότητα ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής δεν θα υπερβαίνει ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του αριθμού των δωματίων της ξενοδοχειακής μονάδας. Η δυνατότητα αυτή παρέχεται μόνο σε ξενοδοχειακές μονάδες, οι οποίες διαθέτουν άνω των 200 δωματίων και βρίσκονται σε απόσταση πέραν του ενός (1) χλμ. από υφιστάμενο τουριστικό λιμένα αναψυχής.

2. Για τη χωροθέτηση και δημιουργία των λιμένων της παραπάνω παραγράφου, εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 34 καθώς και το τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 31 του παρόντος νόμου.

3. Τα έργα και οι εγκαταστάσεις, που κατασκευάζονται στον αιγιαλό και την παραλία με μέριμνα των ξενοδοχειακών μονάδων κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, ανήκουν κατά κυριότητα στο Δημόσιο. Η χρήση, η διοίκηση, η διαχείριση και η συντήρησή τους παραχωρείται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας στις ξενοδοχειακές μονάδες για την εξυπηρέτηση των οποίων κατασκευάστηκαν, χωρίς να καταβάλλεται από αυτές αντάλλαγμα, με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου. Απαγορεύεται οποιαδήποτε άλλη εκμετάλλευση ή η προς τρίτο παραχώρηση των λιμένων αυτών. Παράβαση της υποχρέωσης αυτής διαπιστώνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας μετά γνώμη της Επιτροπής και συνεπάγεται αυτοδικαίως τη χωρίς αποζημίωση στέρηση του δικαιώματος χρήσεως του τουριστικού λιμένα από την ξενοδοχειακή μονάδα.

4. Η διάρκεια της χρήσης συναρτάται άμεσα με τη λειτουργία της ξενοδοχειακής μονάδας. Για τα πρώτα είκοσι (20) έτη λειτουργίας τουριστικού λιμένα από ξενοδοχειακή μονάδα δεν οφείλεται αντάλλαγμα για τη χρήση της ζώνης του τουριστικού λιμένα. Μετά την πάροδο εικοσαετίας από την έναρξη λειτουργίας του τουριστικού λιμένα ξενοδοχειακής μονάδας δύναται να παραταθεί με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και να καθορισθεί το ύψος του χρηματικού ανταλλάγματος.

5. Για τη δημιουργία τουριστικού λιμένα από ξενοδοχειακή μονάδα για τον ελλιμενισμό σκαφών αναψυχής, που θα υπερβαίνει το ποσοστό της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 31 του παρόντος νόμου.

6. Στις ξενοδοχειακές μονάδες που έχουν λάβει, κατά τις διατάξεις που ίσχυαν πριν την εφαρμογή του παρόντος νόμου, έγκριση χωροθέτησης και έχουν εκδοθεί οι σχετικές αποφάσεις εγκρίσεως έργων και παραχωρήσεων του αιγιαλού από τους οικείους νομάρχες, παρέχεται η δυνατότητα έναρξης των εργασιών κατασκευής του τουριστικού λιμένα με την προϋπόθεση υποβολής στη Γραμματεία των δικαιολογητικών που υπεβλήθησαν για την έκδοση των ως άνω αποφάσεων καθώς και αντίγραφα αυτών».

β. Στην εισηγητική έκθεση στο νόμο τονίζεται σε σχέση με τους τουριστικούς λιμένες η ανάγκη οργάνωσης και εκσυγχρονισμού υφισταμένων και δημιουργίας νέων για την προώθηση του τουρισμού ως αναπτυξιακού κλάδου της οικονομίας με βάση κυρίως τα ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, πάντοτε κάτω από τον έλεγχο και την επίβλεψη της πολιτείας και με όφελος, μεταξύ άλλων, την προστασία του περιβάλλοντος μέσω της ορθής οργάνωσης των λιμένων.

II. Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγονται τα ακόλουθα:

1. Με το Ν. 2160/1993 δίδεται η έννοια του τουριστικού λιμένα και ρυθμίζονται όλα τα σχετικά με την ίδρυση και τη λειτουργία του ζητήματα. Σκοπός του νόμου αυτού, σύμφωνα και με την εισηγητική του έκθεση, είναι η ανάπτυξη του θαλάσσιου τουρισμού ως σημαντικού τομέα της εθνικής οικονομίας. Προς επίτευξη του σκοπού αυτού καθιερώνονται ρυθμίσεις για τη μείωση του χρόνου προγραμματισμού και αδειοδότησης των έργων δημιουργίας των τουριστικών λιμένων και για την προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων και επενδύσεων.

2. Οι βασικές ρυθμίσεις του νόμου αυτού αφορούν τους τουριστικούς λιμένες σκαφών αναψυχής που μέχρι τότε ήταν γνωστοί ως «μαρίνες» και περιλαμβάνουν εκτεταμένες λιμενικές και χερσαίες εγκαταστάσεις, στις οποίες προσφέρουν το σύνολο των προβλεπομένων κατά νόμο υπηρεσιών σε τουριστικά σκάφη. Κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο νόμο η δημιουργία τους προϋποθέτει χωροθέτηση αυτών με απόφαση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης, η δε δημιουργία, λειτουργία και εκμετάλλευση αυτών παραχωρείται με όμοια απόφαση στο φυσικό ή νομικό πρόσωπο που είναι κύριος ή επικαρπωτής του παράκτιου ακινήτου χωρίς διαγωνισμό ή, σε περίπτωση που η πρωτοβουλία για τη δημιουργία του λιμένα ανήκει στη Διοίκηση, στο φυσικό ή νομικό πρόσωπο που αναδεικνύεται από διαγωνισμό. Η διάρκεια της παραχώρησης μπορεί να είναι κατ' ανώτατο όριο 99 έτη.

3. Ο παραχωρησιούχος αναλαμβάνει με δικές του δαπάνες την εκτέλεση των έργων που απαιτούνται για τη δημιουργία του λιμένα, τη συντήρηση και τη λειτουργία αυτού, ταυτοχρόνως δε υποχρεούται να καταβάλει στο Δημόσιο ετήσιο χρηματικό αντάλλαγμα για όλη τη διάρκεια της παραχώρησης. Προς τούτο ο νομοθέτης επιτρέπει (άρθρο 29 παρ. 2) την κατασκευή και την ανάπτυξη εντός της ζώνης του λιμένα, όχι μόνο των απολύτως αναγκαίων για τη δημιουργία του λιμενικών έργων, αλλά και των πάσης φύσεως χερσαίων και λοιπών εγκαταστάσεων που αφορούν το μεν στην εξυπηρέτηση των αναγκών των τουριστικών σκαφών, όπως ελλιμενισμό, συντήρηση, επισκευή, διαχείριση, ανεφοδιασμό, το δε σε υποστηρικτικές και προσοδοφόρες δραστηριότητες, όπως εστίαση, διαμονή, διασκέδαση, αναψυχή, άθληση, αγορά ειδών διατροφής και ένδυσης, ώστε ο τουριστικός λιμένας να είναι οικονομικώς βιώσιμος, χωρίς να τίθεται περιορισμός ως προς το ύψος της επένδυσης και, αντίστοιχα, της δυναμικότητας του λιμένα.

4. Με τον ανωτέρω νόμο προβλέπεται, επίσης, η δημιουργία ήσσονος μεγέθους έργων, προς επιδίωξη του ίδιου δημόσιου σκοπού, και συγκεκριμένα οι ζώνες αγκυροβολίου και τα καταφύγια, αφενός, και οι ξενοδοχειακοί λιμένες αφετέρου, τα οποία, όπως ρητά αναφέρεται στο νόμο (άρθρ. 34 παρ. 3 και 35 παρ. 1), αποτελούν είδη τουριστικών λιμένων.

5. Ειδικότερα, η δημιουργία ζώνης αγκυροβολίου και καταφυγίου απαιτεί μικρής εκτάσεως τεχνικές επεμβάσεις εντός προστατευμένων όρμων (τα καταφύγια δημιουργούνται και εντός υπαρχόντων εμπορικών λιμένων), χωρίς οριστική αλλοίωση του περιβάλλοντος, ως ενδιάμεσων σταθμών ανεφοδιασμού και ελλιμενισμού των τουριστικών σκαφών στις θαλάσσιες διαδρομές μεταξύ των τουριστικών λιμένων. Η δημιουργία τους προϋποθέτει, ομοίως, χωροθέτηση αυτών. Επίσης, η δημιουργία, λειτουργία και εκμετάλλευσή τους παραχωρείται έναντι ανταλλάγματος με απόφαση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο κατά τα οριζόμενα στο νόμο, και συγκεκριμένα με διαγωνισμό, σε περίπτωση που εκδηλώσουν ενδιαφέρον περισσότεροι του ενός υποψήφιοι επενδυτές, άλλως

χωρίς διαγωνισμό, εφόσον από την προβλεπόμενη διαδικασία προκύψει ότι ο ενδιαφερόμενος είναι ένας.

6. Περαιτέρω, προβλέπεται η δημιουργία τουριστικών λιμένων από ξενοδοχειακές μονάδες στον αιγιαλό και στην παραλία που βρίσκεται προ των εγκαταστάσεών τους, εξαιρουμένων των περιοχών που για λόγους περιβαλλοντικής προστασίας δεν επιτρέπεται σχετική επέμβαση και προστατεύονται από τις διατάξεις του Ν. 1650/1986, με την προϋπόθεση ότι η δυναμικότητα ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής δεν θα υπερβαίνει ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του αριθμού των δωματίων της ξενοδοχειακής μονάδας. Η δυνατότητα αυτή παρέχεται μόνο σε ξενοδοχειακές μονάδες άνω των 200 δωματίων που βρίσκονται σε απόσταση πέραν του ενός χιλιομέτρου από υφιστάμενο τουριστικό λιμένα αναψυχής.

Οι ξενοδοχειακοί τουριστικοί λιμένες έχουν ως αποκλειστικό σκοπό την εξυπηρέτηση της πελατείας μεγάλων ξενοδοχειακών μονάδων, και μάλιστα περιορισμένου ποσοστού αυτής. Δεν επιτρέπεται η εξυπηρέτηση διερχόμενων τουριστικών σκαφών ή της πελατείας γειτονικών ξενοδοχειακών μονάδων. Η λειτουργία τους είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με συγκεκριμένη κάθε φορά ξενοδοχειακή μονάδα, από τη λειτουργία της οποίας εξαρτάται η διάρκειά της. Η παραχώρηση της χρήσης του ξενοδοχειακού λιμένα δεν νοείται παρά προς το πρόσωπο στο οποίο ανήκει η εκμετάλλευση της ξενοδοχειακής αυτής μονάδας. Ως κίνητρο για τη δημιουργία και λειτουργία ξενοδοχειακών τουριστικών λιμένων ορίζεται ότι για τα πρώτα είκοσι χρόνια λειτουργίας τους δεν καταβάλλεται αντάλλαγμα.

Είναι κατά ταύτα προφανής η διαφορά της συγκεκριμένης ρύθμισης για τους ξενοδοχειακούς τουριστικούς λιμένες και πέραν της ρύθμισης αυτής και συγκεκριμένα, όταν ο ελλιμενισμός σκαφών αναψυχής υπερβαίνει το οριζόμενο στο νόμο ποσοστό, εξομοιώνεται ο ξενοδοχειακός λιμένας με τον τουριστικό λιμένα του άρθρου 31 του νόμου.

III. Ενόψει όσων προεκτέθησαν, κατά τη **γνώμη της πλειοψηφίας** των παρόντων μελών του Τμήματος, που απαρτίζεται από τον Πρόεδρο, Κωνσταντίνο Βολτή, Αντιπρόεδρο Ν.Σ.Κ. και τους Νομικούς Συμβούλους Ηλία Παπαδόπουλο, Θεόδωρο Ρεντζεπέρη, Χρήστο Παπαδόπουλο, συνάγονται τα εξής:

Με τις ανωτέρω προϋποθέσεις και περιορισμούς δημιουργίας και χρήσης του ξενοδοχειακού τουριστικού λιμένα καθίσταται προφανές ότι ο λιμένας αυτός δεν λειτουργεί κατ' αρχήν ανταγωνιστικά σε σχέση με υφιστάμενο τουριστικό λιμένα αναψυχής του άρθρου 31, ενώ εξ άλλου δεν ορίζεται ρητά στο νόμο χρονική προτεραιότητα στο δικαίωμα δημιουργίας και χρήσης ξενοδοχειακού λιμένα ή περιορισμός αυτού έναντι άλλων, γειτονικών, ξενοδοχειακών μονάδων. Πέραν αυτού ο νομοθέτης, αν και απαγορεύει ρητά τη χρήση του ξενοδοχειακού λιμένα από πρόσωπα που δεν είναι πελάτες της ξενοδοχειακής μονάδας, δεν αποκλείει το ενδεχόμενο ένας νέος ξενοδοχειακός λιμένας, ο οποίος απαιτεί ουσιαδώς μικρότερο κόστος κατασκευής, συντήρησης και λειτουργίας από τον τουριστικό λιμένα του άρθρου 31 και για τα πρώτα 20 χρόνια λειτουργίας του οποίου δεν οφείλεται αντάλλαγμα, να δράσει ανταγωνιστικά σε σχέση με υφιστάμενο τουριστικό λιμένα αναψυχής στην περίπτωση που δημιουργείται σε τέτοια απόσταση που οι πελάτες του θα μπορούσαν να εξυπηρετηθούν από τον υφιστάμενο τουριστικό λιμένα.

Για το λόγο αυτό προνόησε να υπάρχει απόσταση από υφιστάμενο τουριστικό λιμένα, την οποία προσδιόρισε σε ένα χιλιόμετρο (άρθρο 35 παρ. 1). Είναι προφανές ότι τουριστικός λιμένας κατά την έννοια της διάταξης αυτής, από τον οποίο ο ξενοδοχειακός λιμένας που δημιουργείται πρέπει να απέχει ένα χιλιόμετρο, είναι ο τουριστικός λιμένας του άρθρου 31, καθώς και η ζώνη αγκυροβολίου και το καταφύγιο του άρθρου 34, που παραχωρούνται πάντοτε έναντι ανταλλάγματος και έχουν ως σκοπό κυρίως την εξυπηρέτηση των διερχόμενων σκαφών. Αντιθέτως, τούτο δεν μπορεί να γίνει δεκτό για τους ξενοδοχειακούς λιμένες. Τυχόν αντίθετη ερμηνεία θα δημιουργούσε, κατ' αντίθεση με την αρχή της ισότητας και χωρίς διάκριση στο νόμο, υπερέχουσα θέση εκείνου που πρώτος ζήτησε τη χωροθέτηση

ξενοδοχειακού λιμένα, χωρίς να παρέχεται οποιαδήποτε δυνατότητα στον ανταγωνιστή του να κάνει το ίδιο.

Τέλος, από άποψη προστασίας περιβάλλοντος, τόσο η ρητή επιφύλαξη εφαρμογής του ν. 1650/1986, όσο και η διαδικασία χωροθέτησης του ξενοδοχειακού λιμένα αναψυχής, λαμβανομένης υπόψη και της εισηγητικής έκθεσης στο νόμο, καθιστούν σαφές ότι ο νομοθέτης έχει προνοήσει για τις εγγυήσεις προστασίας του.

Κατά τη γνώμη της μειοψηφίας, που απαρτίζεται από τους Νομικούς Συμβούλους Φώτιο Τάτση, Νικόλαο Μουδάτσο, κατά την πάγια νομολογία του ΣτΕ μέρος του φυσικού περιβάλλοντος, και δη ευπαθές είναι «...τα οικοσυστήματα των ακτών, τα οποία, πρέπει να τελούν υπό ιδιαίτερο καθεστώς ήπιας διαχείρισεως και αναπτύξεως, η οποία και μόνο τυγχάνει βιώσιμη». Συνεπώς από τις διατάξεις των άρθρων 29 επομ. Ν. 2160/93 ερμηνευόμενες υπό το καθεστώς των αρχών της ήπιας διαχείρισεως και της αρχής της αειφορίας, που περιελήφθηκε ρητά στο εδάφιο β' της παρ. 1 του άρθρου 24 Συντ. με την τελευταία αναθεώρηση (βλ. σχολ. Α. Παπακωνσταντίνου στη ΣτΕ 2506/02 ΕΛΛΑΔ 4, 822) προκύπτει, ότι και οι τουριστικοί λιμένες του άρθρου 35 παρ. 1 Ν. 2160/93 πρέπει να βρίσκονται σε απόσταση πέραν του ενός χιλιομέτρου από οποιονδήποτε τουριστικό λιμένα (άλλο ξενοδοχειακό, αγκυροβόλια και καταφύγια του άρθρου 34 Ν. 2160/93, Τουριστικό λιμένα αναψυχής – Μαρίνα).

IV. Κατόπιν των ανωτέρω, κατά την πλειοψηφία των μελών του Α' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, στο τεθέν ερώτημα αρμόζει η απάντηση, ότι στην έννοια του τουριστικού λιμένα αναψυχής από τον οποίο ο ξενοδοχειακός λιμένας πρέπει να απέχει περισσότερο από ένα χιλιόμετρο δεν περιλαμβάνονται οι ξενοδοχειακοί τουριστικοί λιμένες, ενώ περιλαμβάνονται οι τουριστικοί λιμένες του άρθρου 31 του Ν.2160/93 και τα αγκυροβόλια και καταφύγια του άρθρου 34 του ίδιου νόμου.-

Θεωρήθηκε

Αθήνα, 29/6/2007

Ο Πρόεδρος

Κωνσταντίνος Βολτής
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Αικατερίνη Γρηγορίου
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.